

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Explicantur supradicta & confirmantur magis. Cap. V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

tas, & retineri ac seruari firmius, ideoque ipsi Romani Pontifices, etsi per se pro tota Ecclesia, & Episcopi pro tota Diocesi, possint multa instituire, nolunt tamen sine præmissis consultationibus & deliberationibus priuatis, & quædoque non nisi per Concilia Generalia & Provincialia & Diocesana multa statuere; ita & S. P. Ignatius, vti admirandâ prudentiâ præditus, secutus est morem aliorum Superiorum Ecclesiæ & Sanctorum, vt facilius reciperentur ab omnibus, & seruarentur leges & statuta, non suo tantum, sed etiam aliorum Patrum, sanctitate, doctrinâ & experientiâ insignium iudicio constituta.

87. Hoc spiritu ductus S. Samuel Propheta, etsi Deo reuelante sciret, sibi in regimine populi successurum Saul, eumque iussus esset à Deo, *a. i. Reg. 9. 16.* *vingere tanquam Ducem futurum populi Israël, & die sequenti illum vnxisset hoc sine, & finem vñtionis Sauli patefecisset, b. tamen postea cum populus vrgeret noui Regis inaugurationem, S. Samuel, quamuis haberet ex Diuina Reuelatione Regem nominatum, & iam à se iussu Dei vñctum in Regem, nihilominus occultatâ hac reuelatione, ac si nihil prorsus sciret, processit humano more ac suauis, iustique, vt ipsi per fortes coram Domino in Maspha tactas, Regem, quem petebant, eligerent. Et ita fecerunt. Nam iactis sortibus, nominatus est Saul, & acclamatus Rex; c. & quamuis publico applausu populi, tanquam Rex susceptus esset, postea tamen iterum eius Electio in Regem renouata est, & quasi confirmata publice in Galgala, d. verumtamen nec tunc, nec alias S. Samuel vllam mentionem fecit, facta sibi de Saulis regimine Reuelationis, Quis & ipse Saul sciens mentem S. Samuelis, de hac re occultanda, ne quidem Patruo suo, seisciranti quid ei Samuel dixisset, hanc rem manifestauit, e. *a. i. Reg. 10. 16.* *Causam bonâ huius silentij adfert Iosephus, ne ea res vel credita inuidiam, vel non credita vanitatis opinionem ei contraheret. Et hæc ipsa causa erat sufficiens, vt in hoc puncto S. Ignatius non patefaceret sociis, quæ Diuinitus cognouerat. Quamuis enim amaretur & magni fieret à sociis, tamen quia sciebat verum esse quod scribit S. Ambrosius, pronam esse quædam cupiditate peccandi humane carnis & mentis fragilitatem, & inextricabilibus vitis implicari, & memor erat, quàm malè accepta fuerint à Fratribus & à Patre, immissa Diuinitus S. Ioseph somnia, etsi ab eo sat modèstè relata, prudenter occultauit Cælestes notitias, tutius ac consultius arbitratus silentium (vñ loco citato scribit Iosephus de electione Saulis) reputans humane nature infirmitatem, quod nemo constans in amore, sed etiamsi manifesto Diuino suffragio felicitas contingat, tamen alios sibi præferri inique & inuidè ferat.**
88. *Quæres tertio, cum supra dictum sit cap. 3. in Corollario 3. Institutum Societatis esse S. Ignatio reuelatum & confirmatum non per Ange-*

los, vti SS. Pachomio & Posthumio, sed per SS. Trinitatis Personas, merito dubitari posse videtur, an hoc sit ad literam, vt verba sonant, intelligendum, an verò quod id Deus reuelant ministerio Angelorum, quandoquidem & SS. PP. & præstantes Theologi, inter quos & Soarez & Valquez, docent omnes apparitiones, quæ Deo adscribuntur in lege veteri, factas esse non immediatè per Deum, sed per Angelos in assumptis ad tempus corporibus apparentes.

Respondeo, certissimum esse aliquas apparitiones in lege veteri Deo adscriptas, factas esse non immediatè per Deum, sed Angelorum ministerio, in personâ Dei temporariè assumptâ apparentium, quia sacra Scriptura hoc manifestè docet. Nam is qui luctatus est cum Iacob Patriarcha, quamuis appelletur Deus, & ipse Iacob, qui cum eo luctatus est, Deo dixerit, *vidi Deum facie ad faciem,* tamen apud Oseam iste Luctator appellatur *Angelus*; sic etiam is, qui apparuit Moyli in flamma ignis de medio Rubi Ex. 3. 2. appellatur *Dominus*, vti & is, qui apparuit tunc ei, ver. 4. vocat se Deum Patris eius, & Deû Abraham, Isaac & Iacob, ver. 6. tamen S. Stephanus Act. 7. 38. 39. appellat eum *Angelum*. Similiter is qui Exo. 20. Moyli dedit legem, hoc est, præcepta Decalogi, ab eodem S. Stephano vocatur *Angelus*; imò non vnus, sed plures, ver. 63. quam pluralitatem Angelorum; per quam Moyli lex est tradita, confirmat etiam Apostolus: atque ita nisi didicissemus ex posterioribus locis Scripturæ, illum qui apparuit Iacob Patriarchæ & Moyli, fuisse Angelum, non haberemus vllum sufficiens argumentum, ad credendum illas apparitiones non fuisse factas immediatè per Deum, sed ministerio Angelorum, cum autem in apparitionibus S. Ignatii, nullam ne minimam quidem coniecturam legamus in libris & scriptis, eius gesta & Dei dona continentibus, quæ vel ad speciem innuant ab Angelis eum didicisse res nostri Instituti, & ex altera parte, ipse qui erat summè circumspèctus in loquendo & scribendo, præsertim de suis rebus, manifestè scriptum reliquerit & orotenus dixerit, res Instituti Societatis sibi à Diuinis Personis esse reuelatas & confirmatas; & hoc ita intellexerint eius Familiatès & intimi, & illi quibus hoc ipse narravit, tertio credendum est, non ministerio Angelorum, sed immediatè per ipsum Deum, reuelatas esse illi res Instituti nostri.

Quæres quarto, cum maius fuerit Mysterium Incarnationis Verbi, quàm substantialia Societatis, & tamen sciamus ex Evangelio, ministerio Angelico hoc reuelatum fuisse B. V. Mariæ, non per ipsum Deum immediatè, multò magis credendum est, non immediatè per Deum ipsam reuelatas esse S. Ignatio res Instituti Societatis, sed per Angelum vnum vel plures: alioquin quoad Reuelationis modum, præstantius esset Instituti.

Institutum Societatis quam Incarnationis My-
sterium per Angelum reuelatum, quod esset
magnum absurdum.

91. *Respondeo*, falsum esse solo ministerio Ange-
lico reuelatum esse B. Virgini Mysterium Incar-
nationis: quia vt bene probat Soarez, B. Virgini
in prima eius sanctificatione, adhuc ante eius
Natiuitatem fuerunt omnes virtutes infusæ, &
fides ac explicita & distincta cognitio præci-
porum fidei mysteriorum, nimirum SS. Tri-
nitatis & Verbi Incarnationis (altè quoad sub-
stantiam eorum, & si non quoad omnes cir-
cumstantias: quæ infusæ virtutum cum à solo
Deo fiat, & fieri non possit ab Angelis, non di-
dicit ab eis mysterium Incarnationis, sed imme-
diatè ab ipso Deo, imò vt paulo antè vidimus,
nec ipsi Angeli sciebant perfectè omnia ad
Christi Incarnationem spectantia, imò ne qui-
dem ipse Gabriel, vt ait benè S. Bernardus: Tan-
tùm ergo à Gabriele didicit, quod esset futura
Mater Verbi Incarnandi, operâ S. Spiritus non
humanâ, cum antea sciret, idque ex immediatâ
reuelatione Dei, & ex lectione Scripturarum,
verbum Incarnatum iri in Virgine. Cum autem
hæc circumstantia B. Virgini potuerit represen-
tari per naturales species phantasmatum virtute
Angelicâ, ideo per Angelum hæc circumstan-
tia eius Personæ reuelata fuit, non tamen totali-
ter quoad omnia. Nâ post legationem Gabrie-
lis per verba sensibilia B. Virgini expositam, &
auditâ ab ea perceptam, formatæ sunt virtute
naturali, species in eius Phantasia, legationem
representantes, per quas imaginationis species,
representatas intellectui agentis B. Virgini, ab
eo, in intellectu possibili, naturaliter coordina-
tæ sunt species intelligibiles representantes quâ-
dam hominis conceptionem & natiuitatem, nõ
ordinariõ modo subsecutivâ, & tunc imme-
diatâ Diuinâ virtute, per lumen supernaturale
infusum (quod Angelus creare non potest) ele-
uatus est intellectus possibilis Mariæ, & adiu-
tus, vt perfectissimè (quantum per fidei cog-
nitionem fieri poterat) per actum vitalem cog-
nitionis ab ea productum, plenè cognosceret to-
tum Incarnationis Mysterium, & modum, quõ
à Spiritu S. immediatè, sine viri operâ, per eam
perficiendum erat, ei que assentiretur. Atque ita
ante Christum à se conceptum, habuit intelle-
ctualem Reuelationem à solo Deo, de Incarna-
tionis Mysterio, non verò ab Angelo, cuius mi-
nisterio, tantùm verba ab eo prolata, per B. Vir-
ginis auditum, percepta sunt, & phantasmata
representantia illa verba, certo modo mota,
seu disposita sunt, eo prorsus modo (quoad En-
tatem suam) quo per motum localem, siue
spirituum animalium, siue humorum, siue flui-
darum partium celebri, solent in nobis moueri,
quando ab Angelis illuminamur. Ideò autem
voluit adhibere Deus, in hoc negotio mini-
sterium Angeli, tum vt legatio de reparatione

rutinæ Angelicæ & humanæ, à primo homine
per Angelum malum in magnas calamitates
destruxit, cum maiori solennitate fieret, & perficeretur
per bonum Angelum in forma huma-
na (vt docent SS. Patres) appatentem, tum vt
imaginatio Virginis per sensibilia verba dicta
à bono Angelo, adiuuaretur, faciliusque posset
cooperari ad intellectualem conceptionem &
apprehensionem Mysterij Incarnationis, quod
licet auribus Virginis annunciatum sit ab An-
gelo, tamen intellectui Virginis, non per Ange-
lum, sed per solum Deum est reuelatum, iuxta
doctrinam S. Thomæ, quia supernaturali limi-
ne indito à solo Deo, & immediatè intellectui
B. Virginis representatum, & ab ea creditum
habitu fidei, antea ei à solo Deo infuso, & per
liberum consensum ad futuram Maternitatem
ab ea acceptatum. Qui actus intellectualis fi-
dei, & liberi consensus voluntatis, à solo Deo
(vti & nobis contingit) à nullo autem Angelo
immediatè dependebant, ac ad quos Deus so-
lus concurrit, & tanquam causâ primâ vniuersa-
lis & Author naturæ, concurrens ad omnes ac-
tus vitales intellectus & voluntatis, & tanquã
Author gratiæ, producens in intellectu Virgi-
nis supernaturalem illuminationem, per quam
compleuit vim naturalem intellectus eius, &
intellectum eleuauit, tum ad cognoscendum
planè hoc Mysterium, tum ad ei assentiendum,
& mouit auxilio actuali gratiæ efficacis, eius
voluntatem illâ illuminatione excitatam, & ad-
iutam, ad liberum consensum, circa Maternita-
tem sibi ab Angelo annunciatam. Qua de re vi-
deri potest Soarez, & à nullo bono Theologo
id negari potest. Hinc apparet, non esse præ-
stantiori modo reuelatum S. Ignatio Societatis
Institutum, quàm fuerit reuelatum B. Virgini
Incarnationis Mysterium: tum quia & illi non
ab Angelo sed à Deo solo immediatè reuela-
tum fuit, eo modo quo dixi supra: tum quia
immediata Reuelatio Incarnationis fuit ob ma-
iestatem tanti Mysterij, per altissimum intelle-
ctualis Reuelationis gradum facta in Virgine:
tum quia cum maiori solennitate, hæc Reuela-
tio & legatio ac Annunciatio Incarnationis
fuit perfecta, adhibito nimirum ministerio An-
gelico, tum extrinseco, dum visibiliter allocutus
est Virginem, tum intrinseco, dum mouit phan-
tasmata Virginis, in eius imaginatione repræ-
sentantia, verbis propositam Dei legationem.
Quæ omnia S. Ignatio contigisse non scimus,
scimus autem ex Theologicâ doctrinâ S. Au-
gustini & S. Thomæ, perfectiorem esse Reuela-
tionem, quæ fit non tantum per intellectum,
sed etiam simul per imaginationem cæteris pa-
ribus, non vniuersaliter, & sine limitatione,
vt infra cum Sancto Thoma dicam numero
118. 141.

Quares quintò, cum in veteri lege, & in noua,
omnes apparitiones Diuinatum Personarum
factæ

95.
96.
3. p. q. 30. a.
3. ad 1.
97.
to. 2. in 3. p.
d. 9. f. 2.
prope fin.
in Resp. ad
quæst. 4.
98.
Aug. l. 12.
Gen. c. 9.
Th. 2. 2. q.
174. a. 2.
ad 1.
99.

1. p. q. 57. a. 5. ad 1. & Opusc. l. c. 26. vbi ex S. Cyrillo docet, Angelos à Paulo prædicante, didicisse circumstantias Euangelij & vocationis Gentiu. Quam ob causam S. Chrysostomus appellat S. Paulum Angelorum Euangelistam, quia eos circa quædam mysteria illuminauit, & to. 5. Orat. in SS. Petrum & Paulum. Cælestium, inquit, agmina collaudant honestis vocibus Apostolorum Petri & Pauli doctrinam, quippe quorum opera dispensationis sibi mysterium innotuit: quemadmodum sua voce personat Paulus, vt innotescat nunc Principatibus & Potestatibus in Cælestibus per Ecclesiam, multisformis sapientia Dei. Quod ipsum de S. Ioanne Baptista docent Sancti cum Soario. Quocirca falsissimum est, omnia in veteri & noua lege, Deum per Angelos ea reuelasse, quæ seruis suis reuelauit. Atque ita non sequitur, Deum Angelorum ministerio reuelasse S. Ignatio res Instituti Societatis, quamuis quædam per extrinsecas apparitiones Angelicas reuelauerit seruis suis in veteri & noua lege.

CAPVT SEXTVM.

Explicatur modus quo Deus immediate per se, non per Angelos, reuelauit S. Ignatio res nostri Instituti.

VT appareat quam ob causam existimem, res nostri Instituti non ministerio Angelico, sed immediate ab ipso Deo esse reuelatas S. Ignatio, tria prius declaranda sunt.

Primo, quomodo Deus hominibus reuelat sua arcana per Angelos.

Secundo, quomodo Deus immediate solet per se solum, sine Angelorum ministerio seruis suis sua reuelare secreta.

Tertio, quibus indicis agnosci possit, non per Angelos, sed per se immediate Deum S. Ignatio reuelasse res nostri Instituti.

III. Quoad primum, tribus modis per Angelos Deus reuelat res hominibus.

Primo, extrinsecè, per obiecta sensuum extrinseca, formata per motum localem Angelorum, scilicet, dum apparent informati ex aère corporibus (vt apparuerunt Moysi, Abrahamo, Adamo, Tobie & aliis) vel in specie columbæ super Christum baptizatum, vel dum per manum scribentem, vt Balthasari, aut vocem sonoram, vt audita est super Christum baptizatum à Ioanne, pandantque arcana Diuina.

Secundo, reuelant arcana intrinsecè, idque duobus modis.

Primus modus est, dum mouendo solas species imaginationis seu phantasmata, plenè representat imaginationi, seu Phantasiæ, aliquid quod Deus vult apprehendi à nostra imaginatione.

Lancij Opusc. Tom. 2.

tionem, & per imaginationem proponi nostro intellectui, cognoscendum per actum intellectus, qui illa imaginatione obiecti representati, determinatur ad illud cognoscendum. Et hoc modo ordinariè nos boni Angeli illuminant, & mali tentant permittente Deo.

Secundus, modus intrinsecus est, quando per obiecta extrinseca sensibus representata, non sufficienter tamen rem cognoscendam representantia, mouent simul phantasmata relicta antea ab obiectis sensibilibus, & illorum certâ coordinatione ac dispositione, plene representant totum id, quod per sola obiecta extrinseca, non sufficienter fuit representatum, & apprehensum ab imaginatione intellectui representandum. Hoc modo Prophetis & Ioanni in Apocalypsi multa Angeli reuelarunt, quæ per obiecta extrinseca sensibus percepta, quid significarent, non intelligebant, sed intellexerunt per intrinsecam phantasmatum motionem, quâ causant mouendo siue spiritus animales, siue humores, siue partes fluidas cerebri, in quibus tanquam in subiecto sunt phantasmata, iuxta varias opiniones Philosophorum & Theologorum, qui videri possunt apud Vasquez S. Thomam, S. Augustinum pluribus in locis.

Loquor hic de illuminatione causari solità à bonis Angelis. Nam Demones solent etiã quanto modo representare hominibus obiecta, in tentationibus & illusionibus, quas causant perturbando ipsum organum sensus alicuius, visus v.g. vel auditus, applicando causas agentes, per quas alterantur sensus nostri, eo modo, quo Phrenetici putant se videre, vel audire aliqua, quasi extra se existentia, quæ vere non existunt, sed per sensuum alterationem eis representantur ac si existerent. Qui modus cum quædam deceptio sit, non adhibetur à Deo, dum per Angelos bonos aliquid extrinsecè perficit.

Ceterum cum Angeli erga Creaturas nil possint agere nisi per motum localem, mouendo illas de loco in locum, & motu locali applicando actiua passiuus, & per illa non per se aliquid alterando vel producendo, vt docent communiter Theologi, S. Thomas, Vasquez. Hinc fit, vt non tantum substantiam vllam producere per se non possint, sed nec vllam qualitatem primam aut secundam, aliamuè formam accidentalem, vt est lux, vel species aliqua sensibilis, aut sons, nisi applicando corpus luminosum aut sensibile obiectum, quicquid dixerit Auicenna refutatus à S. Thoma & Tanner, Riccardo, Ferrarienti, Durando, Argentina, & aliis Theologis ac Vasquez. Item non possunt interna phantasmata per se efficere, quæ sunt perfectiora externis speciebus sensuum, vt post alios bene docet Soares & Conimbribenses, Vincentius Regius. Vnde non potest Dæmon cæco à natiuitate imprimere speciem coloris vel lucis, quam nunquam vidit.

Y y sed

Vasq. to. 2. in 1. p. disp. 218. c. 4. Suar. l. 6. de Ang. c. 16. 113. S. Th. 1. p. q. 111. a. 3 & 4. & 2. 2. q. 173. a. 2. & q. 11. de verit. 2. 3 & optime q. 16. a. 11. S. Aug. l. 12. Gen. ad lit. c. 12. ad 20. 114. S. Th. 1. p. q. 111. a. 3. S. Bon. 1. d. 48. 1. p. a. 2. q. 2. Vasq. disp. 216. c. 17. & 5 & disp. 211 c. 5. Ferrar. l. 3. cont. gentes c. 303. Talq. 1. p. d. 118. c. 3. Suar. l. 6. de Angelis c. 16. h. 8. Conimb. l. de somniis c. 4. vino. Elucid. Euang. l. 1. c. 12. theologia 2. n. 3.

1. p. q. 57. a. 5. ad 1. & Opusc. l. c. 26. vbi ex S. Cyrillo docet, Angelos à Paulo prædicante, didicisse circumstantias Euangelij & vocationis Gentiu. Quam ob causam S. Chrysostomus appellat S. Paulum Angelorum Euangelistam, quia eos circa quædam mysteria illuminauit, & to. 5. Orat. in SS. Petrum & Paulum. Cælestium, inquit, agmina collaudant honestis vocibus Apostolorum Petri & Pauli doctrinam, quippe quorum opera dispensationis sibi mysterium innotuit: quemadmodum sua voce personat Paulus, vt innotescat nunc Principatibus & Potestatibus in Cælestibus per Ecclesiam, multisformis sapientia Dei. Quod ipsum de S. Ioanne Baptista docent Sancti cum Soario. Quocirca falsissimum est, omnia in veteri & noua lege, Deum per Angelos ea reuelasse, quæ seruis suis reuelauit. Atque ita non sequitur, Deum Angelorum ministerio reuelasse S. Ignatio res Instituti Societatis, quamuis quædam per extrinsecas apparitiones Angelicas reuelauerit seruis suis in veteri & noua lege.